

Aleksandra Łuczak, Małgorzata Just

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
Wydział Ekonomiczny
Katedra Finansów i Rachunkowości

Kwantyfikacja zrównoważonego rozwoju jednostek terytorialnych – stan obecny i przyszłe badania

Zrównoważony rozwój jest różnie rozumiany i definiowany. W związku z tym jest też wiele metod jego pomiaru. Powoduje to różnego rodzaju problemy. Główne problemy metodologiczne związane są z dostępnością danych i ich wykorzystaniem, skalami przestrzenną i czasową, doбором wskaźników oraz ich agregacją. Zazwyczaj analitycy i decydenci stosują dobrze znane konwencjonalne metody do oceny poziomu zrównoważonego rozwoju jednostek terytorialnych, które mają liczne ograniczenia. Metody te w wielu przypadkach powodują nadmierne uproszczenie rzeczywistych zjawisk i relacji między zmiennymi. Ponadto zmienne opisujące zrównoważony rozwój jednostek terytorialnych, szczególnie te związane z aspektami środowiska naturalnego, często charakteryzują się silną asymetrią lub ekstremalnymi wartościami. Powoduje to problemy z analizą tych zmiennych konwencjonalnymi metodami, takimi jak TOPSIS (Technique for Order of Preference by Similarity to Ideal Solution). Metoda TOPSIS mimo, że jest powszechnie stosowana do konstrukcji miary syntetycznej nie jest odporna na obserwacje nietypowe. Problem ten można rozwiązać wykorzystując metody i narzędzia teorii wartości ekstremalnych. W celu identyfikacji wartości ekstremalnych zmiennej można zastosować, cechujące się dużym subiektywizmem, metody graficzne lub pozbawione tej wady procedury wyboru optymalnego ogona rozkładu zmiennej. Istnieje wiele procedur wyboru optymalnego ogona rozkładu, ale nie ma istotnych przesłanek do wyboru jednej najbardziej odpowiedniej we wszystkich sytuacjach. W związku z tym analizujemy osiem metod, aby wskazać, te które można wykorzystać w praktyce do oceny poziomu zrównoważonego rozwoju jednostek terytorialnych. Stąd celem referatu jest przedstawienie procedury konstrukcji miary syntetycznej odpornej na wartości ekstremalne. Zaproponowane podejście zostało wykorzystane do oceny zrównoważonego rozwoju gmin w Polsce w 2018 roku.